

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: I. N., zast. Mgr. Petrem Miketou, advokátem, se sídlem Jaklovecká 1249/18, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 3. 2020, č. j. MPSV-2020/66520-923, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 3. 2021, č. j. 19 Ad 17/2020 - 50,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 3. 2021, č. j. 19 Ad 17/2020 - 50, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 31. 3. 2020, č. j. MPSV-2020/66520-923, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti.
- IV. Soudem ustanovenému zástupci žalobkyně Mgr. Petrovi Miketovi, advokátovi, se sídlem Jaklovecká 1249/18, Ostrava, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování žalobkyně v řízení o kasační stížnosti ve výši celkem 1.573 Kč. Tato částka bude zástupci žalobkyně vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do dvou měsíců od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Ostravě (dále též „správní orgán I. stupně“) rozhodnutím ze dne 25. 6. 2015, č. j. 516587/15/OT (dále též „prvostupňové rozhodnutí“), zamítnul žádost žalobkyně o průkaz osoby se zdravotním postižením ode dne 1. 4. 2015. Žalovaný napadeným rozhodnutím změnil prvostupňové rozhodnutí tak, že přiznal žalobkyni průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „TP“.

[2] V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný mimo jiné uvedl, že dne 9. 3. 2020 provedla Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále též „PK MPSV“) v Hradci Králové posouzení zdravotního stavu žalobkyně se závěrem, že jde o osobu se [obsahuje citlivé údaje] zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, v rozhodném znění (dále též „zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením“). Jde o zdravotní stav uvedený v [obsahuje citlivé údaje] přílohy č. 4 k vyhlášce č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Posudek PK MPSV byl vypracován ve vztahu ke všem námitkám uvedeným v odvolání. Z posudku je zřejmé, z čeho posudková komise při jeho vypracování vycházela, jak podklady a jí samotnou zjištěné skutečnosti hodnotila. Posudek byl vypracován komisí v řádném složení a obsahuje odůvodnění posudkového závěru ve vztahu ke zdravotnímu stavu žalobkyně. Z posudku je rovněž patrné, že posudková komise měla pro posouzení zdravotního stavu dostatek podkladů k posouzení v nepřítomnosti a k přijetí posudkového závěru.

[3] Žalobkyně podala proti výše označenému rozhodnutí žalobu, v níž vyjádřila nesouhlas s posudkem PK MPSV. Kombinace [obsahuje citlivé údaje] problémů je u žalobkyně tak podstatná a trvale omezující, že bez pomoci manžela není schopna zvládat běžné životní situace. Psychické problémy žalobkyni významně omezují v běžném životě takovým způsobem, že jí měl být přiznán průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem ZTP. S ohledem na celkovou dobu řízení, množství lékařů, včetně posudkových komisí, kteří se vyjadřovali ke zdravotnímu stavu žalobkyně, často velmi rozporným způsobem, žalobkyně navrhla, aby byl k posouzení jejího celkového zdravotního stavu vypracován znalecký posudek soudem ustanoveným znalcem.

[4] Krajský soud v Ostravě označeným rozsudkem žalobu zamítl, neboť dospěl k závěru, že posudek PK MPSV splnil požadavky úplnosti a přesvědčivosti, tak jak jsou vymezeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. Odborné informace plynoucí ze zdravotní dokumentace žalobkyně jsou posudkovou komisí srozumitelně a komplexně vysvětleny, v posudku je popsáno, co přesně vyšetření ukázala, a závěry posudkové komise o tom, že žalobkyně [obsahuje citlivé údaje].

[5] Jestliže žalobkyně byla stran [obsahuje citlivé údaje] přešetřena jednak Posudkovou komisí MPSV Brno a následně byl její zdravotní stav rovněž objektivizován i lékařským nálezem [obsahuje citlivé údaje] dne 17. 9. 2019, přičemž dle doložených odborných lékařských nálezů nedošlo u žalobkyně ke zhoršení zdravotního stavu, pak nebylo třeba osobní účasti žalobkyně u PK MPSV ČR v Hradci Králové a nebylo ani třeba, aby posudková komise žalobkyni znovu přešetřila. Posudek PK MPSV Hradec Králové je

pokračování

objektivní a obsahuje komplexní zhodnocení doloženého zdravotního stavu žalobkyně. Z toho důvodu je žalobkyní navrhovaný důkaz znaleckým posudkem nadbytečný. Jestliže ze závěru PK MPSV Hradec Králové plyne, že ke dni 1. 4. 2015 nadále byla žalobkyně osobou se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace ve smyslu § 34 odst. 2 zákona č. 329/2011 Sb., a šlo o zdravotní stav uvedený v [obsahuje citlivé údaje] přílohy č. 4 k vyhlášce č. 388/2011 Sb., je rozhodnutí žalovaného, jímž změnil rozhodnutí správního orgánu I. stupně a rozhodl o tom, že se žalobkyni od 1. 4. 2015 trvale přiznává průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „TP“, věcně správné.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[6] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) napadla výše uvedený rozsudek krajského soudu kasační stížností, ve které namítla předně nepřezkoumatelnost kasační stížností napadeného rozsudku. Tu spatřovala v tom, že se krajský soud nevypořádal s rozpory v závěrech PK MPSV v Hradci Králové a závěrech MUDr. [obsahuje citlivé údaje], ošetřujícího lékaře stěžovatelky, přičemž odůvodnění napadeného rozsudku je poměrně obecné.

[7] Posudek PK MPSV Hradec Králové je nepřesvědčivý, neboť v průběhu řízení (dne 2. 2. 2017) byl zpracován posudek lékařem LPS OSSZ Ostrava, který konstatoval, že je u stěžovatelky dán důvod pro přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením ZTP. V řízení byla dále předložena lékařská zpráva MUDr. [obsahuje citlivé údaje], soudního znalce, dle které jsou u stěžovatelky splněny podmínky pro vydání průkazu osoby se zdravotním postižením ZTP/P. U tohoto lékaře se stěžovatelka dlouhodobě léčí a tento tak nejlépe zná její zdravotní stav. Stěžovatelka navrhovala, aby z důvodu nepřesvědčivosti posudku PK MPSV v Hradci Králové byl vypracován znalecký posudek soudem ustanoveným znalcem. Ze záznamu o sociálním šetření ze dne 23. 9. 2014 vyplývá, že stěžovatelka nemá [obsahuje citlivé údaje]. Lékařka OSSZ dne 30. 6. 2011 zhodnotila zdravotní stav stěžovatelky tak, že s ohledem na [obsahuje citlivé údaje] postižení stanovila pokles pracovní schopnosti o 70 %. PK MPSV v Českých Budějovicích v řízení o přiznání invalidity dne 30. 6. 2015 dospěla k závěru, že právě z důvodu [obsahuje citlivé údaje] poklesla míra pracovní schopnosti o 70 %, přičemž konstatovala, že se u stěžovatelky jedná o kombinaci [obsahuje citlivé údaje] komplikované [obsahuje citlivé údaje]. Stejně závěry se pak objevují v posudcích posudkové komise v řízení o přiznání invalidity z 6. 10. 2015 a 6. 4. 2016.

[8] MUDr. [obsahuje citlivé údaje] při vyšetření konstatoval, že stěžovatelka trpí závažným [obsahuje citlivé údaje] postižením, a navrhl vydání průkazu ZTP/P. Pokud PK MPSV v Hradci Králové dospěla k jinému závěru, pak nelze konstatovat, že jsou její závěry přesvědčivé. Závěry MUDr. [obsahuje citlivé údaje] o onemocnění stěžovatelky jsou v přímém rozporu se závěry posudkové komise, jejímž členem sice byl lékař – [obsahuje citlivé údaje], který však stěžovatelku nikdy neviděl a vycházel pouze z lékařských zpráv, které jsou součástí spisu. Za této situace je s podivem, že posudková komise hodnotila zdravotní stav stěžovatelky z hlediska [obsahuje citlivé údaje] onemocnění jinak, než její ošetřující lékař. Posudková komise sice může dospět k jinému závěru ohledně přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením, než ošetřující lékař, je však vyloučeno, aby

posudková komise hodnotila jinak samotný zdravotní stav posuzované osoby. PK MPSV v Hradci Králové pouze konstatuje posudkový omyl v posudku lékaře OSSZ Ostrava, který dospěl ke stejnému závěru jako MUDr. [obsahuje citlivé údaje] přičemž takový závěr je učiněn bez potřebného vysvětlení.

[9] Nelze ani přehlédnout závěry z místního šetření, kdy v rámci vydání průkazu osoby se zdravotním postižením je uvedeno, že stěžovatelka zvládá orientaci v prostředí, a to i neznámém, v řízení o uznání invalidity jsou přitom závěry zcela opačné. Stěžovatelka není schopna bez doprovodu svého manžela [obsahuje citlivé údaje], což bylo potvrzeno místním šetřením v rámci řízení o invaliditě. Stěžovatelka je navíc vlastníkem průkazu osoby se zdravotním postižením ZTP, který jí byl vydán úřadem práce dne 24. 3. 2017 s platností do 23. 3. 2027. Tento fakt se však v rozhodnutí žalovaného ani v rozhodnutí soudu vůbec neuvádí. Stěžovatelka uzavřela, že napadené rozhodnutí není přesvědčivé, neboť je postaveno na závěrech PK MPSV v Hradci Králové, které jsou samy o sobě nedostatečné, nepřesvědčivé a nemohou být podkladem pro vydání rozhodnutí.

[10] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se napadený rozsudek přesvědčivě vypořádal s hlavním stížnostním bodem, tj. posudkem MUDr. [obsahuje citlivé údaje] a jeho vyhodnocením v posudku PK MPSV Hradec Králové. Rozbor tohoto posudku, tak jak ho provedl soud, je v intencích požadavků na poskytnutí průkazu se zdravotním postižením ZTP, popř. ZTP/P, obsažených v zákoně o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením bezchybný a přesvědčivý.

III. Posouzení kasační stížnosti

[11] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatelka je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupena advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[12] Kasační stížnost je důvodná.

[13] Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že stěžovatelka napadá rozsudek krajského soudu mimo jiné pro vadu nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], kterou spatřovala v tom, že se krajský soud nevypořádal s rozpory v závěrech PK MPSV v Hradci Králové a závěrech MUDr. [obsahuje citlivé údaje], ošetřujícího lékaře stěžovatelky.

[14] Za nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů jsou považována zejména taková rozhodnutí, u nichž není z odůvodnění zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při hodnocení skutkových i právních otázek a jakým způsobem se vyrovnal s argumenty účastníků řízení (srov. např. rozsudek NSS ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52). Soudy však nemají povinnost reagovat na každou dílčí argumentaci a tu obsáhle vyvrátit. Jejich úkolem je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace (srov. rozsudek NSS ze dne 3. 4.

pokračování

2014, č. j. 7 As 126/2013 - 19). Podstatné je, aby se správní soud ve svém rozhodnutí vypořádal se všemi stěžejními námitkami účastníka řízení, což může v určitých případech konzumovat i vypořádání některých dílčích a souvisejících námitek (rozsudek NSS ze dne 24. 4. 2014, č. j. 7 Afs 85/2013 - 33).

[15] K tvrzení stěžovatelky, že se krajský soud nevypořádal s rozpory mezi závěry předmětného posudku a závěry vyplývající z lékařské dokumentace MUDr. [obsahuje citlivé údaje], Nejvyšší správní soud předně podotýká, že v rámci podaného odvolání ani v žalobě stěžovatelka tyto námitky nevznesla, proto není na újmu přezkoumatelnosti napadeného rozsudku, pokud se krajský soud s těmito tvrzenými rozpory nevypořádal. V této souvislosti Nejvyšší správní soud připomíná, že *„[o]bsah a kvalita žaloby v podstatě předurčují obsah a kvalitu rozhodnutí soudu. Je-li tedy žaloba kuse zdůvodněna, je tak předurčen nejen rozsah přezkumné činnosti soudu, ale i obsah rozsudku soudu. Soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za stěžovatele“* (viz rozsudek NSS ze dne 3. 7. 2018, č. j. 7 As 102/2018 - 25, obdobně srov. např. rozsudky NSS ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004 - 54, nebo ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011 - 95). Na okraj zdejší soud poznamenává, že skutečnost, že by stěžovatelčin ošetřující lékař navrhl přidělení průkazu ZTP-P, nemá sama o sobě vliv na celkový závěr posudkové komise, když je právě a pouze na posudkové komisi, aby komplexně zhodnotila zdravotní dokumentaci a z ní vyplývající zdravotní stav stěžovatelky, a z těchto skutečností vyvodila závěr ohledně nároku stěžovatelky na přidělení průkazu osoby se zdravotním postižením s ohledem k naplnění podmínek dle § 34 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pak nemůže založit ani skutečnost, že rozhodnutí žalovaného ani krajského soudu nereflektují skutečnost, že je stěžovatelka držitelem průkazu osoby se zdravotním postižením ZTP, který jí byl vydán úřadem práce dne 24. 3. 2017 s platností do 23. 3. 2027, když tuto skutečnost namítla až v rámci řízení o kasační stížnosti před zdejším soudem.

[16] Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkami stěžovatelky stran nesprávnosti závěrů krajského soudu ohledně přesvědčivosti posudku vypracovaného PK MPSV v Hradci Králové v rámci řízení o žádosti stěžovatelky o vydání průkazu osoby se zdravotním postižením. Z ustálené judikatury kasačního soudu přitom vyplývá, že neúplné a nepřesvědčivé posouzení schopnosti pohyblivosti a orientace žadatele o průkaz osoby se zdravotním postižením může založit nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (srov. přiměřeně rozsudek NSS ze dne 26. 6. 2019, č. j. 8 Ads 331/2018 - 37).

[17] Podle § 34 odst. 1 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením *nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením má osoba starší 1 roku s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, které podstatně omezuje její schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav se posuzuje podle § 9 odst. 3 (podtržení doplněno).*

[18] Podle § 34 odst. 2 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením *nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „TP“ (průkaz TP) má*

osoba se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna samostatné pohyblivosti v domácím prostředí, v exteriéru je schopna chůze se sníženým dosahem a má problémy při chůzi okolo překážek a na nerovném terénu. Středně těžkým funkčním postižením orientace se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna spolehlivé orientace v domácím prostředí a zhoršenou schopnost orientace má jen v exteriéru.

[19] Podle § 34 odst. 3 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „ZTP“ (průkaz ZTP) má osoba s těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Těžkým funkčním postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna samostatné pohyblivosti v domácím prostředí a v exteriéru je schopna chůze se značnými obtížemi a jen na krátké vzdálenosti. Těžkým funkčním postižením orientace se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna spolehlivé orientace v domácím prostředí a v exteriéru má značné obtíže.

[20] Podle § 34b odst. 1 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením při posuzování schopnosti pohyblivosti a orientace pro účely přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením se hodnotí a) zdravotní stav a funkční schopnosti fyzické osoby, b) zda jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav c) zda jde o podstatné omezení schopnosti pohyblivosti nebo orientace a závažnost funkčního postižení. Podle odst. 2 téhož ustanovení prováděcí právní předpis stanoví, které zdravotní stavy lze považovat za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace.

[21] Podle odst. 1 písm. g) přílohy č. 4 k vyhlášce o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace na úrovni středně těžkého funkčního postižení pohyblivosti a orientace lze považovat tyto zdravotní stavy: postižení páteře s často recidivujícími projevy nervosvalového dráždění a poruchou svalového korzetu nebo se ztuhnutím dvou úseků páteře.

[22] Nejvyšší správní soud opakovaně judikuje, že posouzení zdravotního stavu mj. i v souvislosti s poskytováním dávek podmíněných zdravotním stavem či jako zde přiznáním průkazu osob se zdravotním postižením je věcí odborně medicínskou, k níž nemá soud potřebné odborné znalosti, a proto vždy vychází z posouzení osob, které jimi disponují. V rámci řízení před správními orgány v těchto věcech zdravotní stav posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise, jak vyplývá z § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 1. 2004, č. j. 5 Ads 34/2003 - 82, č. 526/2005 Sb. NSS). V posudku takové odborné lékařské komise se přitom hodnotí nejenom celkový zdravotní stav účastníka řízení, nýbrž se v něm zaujímají i posudkové závěry ohledně splnění v zákoně stanovených kritérií pro přiznání dávky či průkazu osoby zdravotně postižené. Tento posudek je tedy ve správním a následně v přezkumném soudním řízení stěžejním důkazem, na nějž je soud při nedostatku odborné erudice odkázán, a proto je zapotřebí klást zvýšený důraz na jeho jednoznačnost, určitost, úplnost

pokračování

a přesvědčivost. Posudek lze však považovat za úplný a přesvědčivý jen v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným žalobcem a tyto své posudkové závěry jednoznačně a konkrétně zdůvodní. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku způsobující jeho nepřesvědčivost nebo neúplnost přitom nemůže soud nahradit vlastní úvahou, jelikož pro to nemá potřebnou odbornou erudici (srov. rozsudky NSS ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003 - 48; ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Ads 42/2003 - 61, č. 511/2005 Sb. NSS, nebo ze dne 9. 2. 2006, č. j. 6 Ads 25/2004 - 58).

[23] K otázce naplnění výše zmíněných požadavků lze dále odkázat na rozsudek zdejšího soudu ze dne 26. 6. 2019, č. j. 8 Ads 331/2018 - 37, dle kterého „[a]by byl posudek jednoznačný, úplný a přesvědčivý, je třeba, aby se vypořádal se všemi relevantními podklady a přezkoumatelnou úvahou z nich vyvodil závěry podstatné pro posouzení zdravotního stavu osoby (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Ads 156/2014-28). Vyplývají-li z jednotlivých podkladů rozporné závěry, posudková komise musí tyto rozpory přesvědčivě vysvětlit (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Ads 68/2014-37). Postaví-li posudková komise své hodnocení na rozporných základech, aniž by rozpory odstranila či vysvětlila, je povinností žalovaného žádat doplnění posudku (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25).“

[24] Zdravotní stav stěžovatelky byl v řízení před správním orgánem I. stupně hodnocen posudkem posudkové lékařky Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava ze dne 27. 5. 2015. Posudek zohlednil zdravotní dokumentaci stěžovatelky (zprávy ošetřujícího lékaře, zprávy odborných lékařů z oblasti [obsahuje citlivé údaje]). Posudková lékařka vyhodnotila stav stěžovatelky tak, že nejde o osobu se zdravotním postižením, které podstatně omezuje její schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osoby s poruchou autistického spektra, ve smyslu § 34 odst. 1 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Nejde o zdravotní stav uvedený v příloze č. 4 k vyhlášce o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ani mu svým funkčním postižením neodpovídá nebo s ním není svými funkčními důsledky srovnatelný.

[25] V rámci odvolacího řízení před žalovaným byl zdravotní stav stěžovatelky několikrát posuzován ze strany PK MPSV (v důsledku zrušení rozhodnutí žalovaného Krajským soudem v Ostravě, konkrétně rozsudky ze dne 17. 5. 2016, sp. zn. 19 Ad 1/2016 - 40, a ze dne 16. 5. 2017, č. j. zn. 19 Ad 44/2016 - 42). Nejprve byl zdravotní stav stěžovatelky v rámci odvolacího řízení ve věci její žádosti o vydání průkazu osoby se zdravotním postižením posouzen PK MPSV v Ostravě dne 5. 11. 2015, následně PK MPSV v Brně dne 6. 9. 2016 a dále PK MPSV v Hradci Králové dne 9. 3. 2020 (tento posudek byl předmětem hodnocení ze strany žalovaného a krajského soudu v nyní posuzované věci).

[26] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že posudek PK MPSV v Hradci Králové nenaplnil požadavky úplnosti, přesvědčivosti a celistvosti, tak jak jsou definovány judikaturou kasačního soudu nastíněnou výše. Nelze si předně nevšimnout, že v rámci celého posudku komise pouze rekapituluje a hodnotí posudky již vypracované v rámci předchozích žádostí žalovaného k posouzení zdravotního stavu stěžovatelky, které byly

vypracovány ze strany PK MPSV v Ostravě a PK MPSV v Brně, aniž by sama podrobila předmětnou lékařskou dokumentaci vlastnímu komplexnímu zkoumání a učinila z něj potřebné závěry stran otázky schopnosti pohyblivosti a orientace stěžovatelky ve smyslu § 34 odst. 1 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Výše citované posudky přitom nebyly shledány dostatečnými a byly vždy důvodem pro zrušení rozhodnutí žalovaného krajským soudem (viz výše citované rozsudky Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 19 Ad 1/2016 a 19 Ad 44/2016). K posudku PK MPSV Brno ze dne 6. 9. 2016, jehož závěry považovala PK MPSV v Hradci Králové za objektivní zhodnocení doloženého zdravotního stavu, se pak vyjádřil též zdejší soud v rozsudku ze dne 4. 10. 2017, č. j. 8 Ads 136/2017 - 8, tak, že z tohoto posudku není jasné, na základě jakých podkladů a úvah dospěla komise k závěru ohledně schopnosti orientace stěžovatelky. Konkrétně uvedl, že „[p]osudek obsahuje pouze výčet lékařských zpráv a věty: [obsahuje citlivé údaje] Z nich však není patrný myšlenkový postup, který k závěru vedl. Ten, kdo zdravotní stav posuzuje, si musí být vědom, že jeho role je především zprostředkující – má odborné informace srozumitelně a pokud možno komplexně vysvětlit „inteligentnímu laikovi“ tak, aby tento na jejich základě mohl o věci posuzované správně rozhodnout. Musí si přitom být vědom, že „inteligentní laik“ sice má duševní schopnosti porozumět těmto odborným informacím, ovšem pro jejich rychlé a patřičně důkladné pochopení mu chybí znalost širších souvislostí a celé řady základních principů, které odborníkovi připadají samozřejmé (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 2 Ads 17/2017-15)“ (podtržení doplněno).

[27] Posudková komise MPSV v Hradci Králové v nyní posuzované věci výše předestřená vytýkaná pochybení nenapravila, naopak je zopakovala, když řádně nevysvětlila, na základě jakých skutečností vyplývajících ze zdravotní dokumentace stěžovatelky dospěla k závěru ohledně schopnosti orientace a pohyblivosti stěžovatelky. Celkově působí předmětný posudek neuspořádaně, neboť komise se sice obsáhle vyjadřuje mimo jiné k výše citovaným posudkům, jakož i k posudkům lékařů LPS Ostrava, aniž by však jasně formulovala posudkové zhodnocení a posudkový závěr, kde by jednoznačně vysvětlila, na základě jakých skutečností dospěla k závěru, že v případě stěžovatelky se jedná o osobu se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra, ve smyslu § 34 odst. 2 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Takové komplexní, srozumitelné a logické zhodnocení zdravotního stavu stěžovatelky a v návaznosti na něm provedené zhodnocení schopnosti pohyblivosti a orientace stěžovatelky za účelem určení jejího nároku na vydání průkazu osoby se zdravotním postižením dle § 34 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením zdejší soud v předmětném posudku postrádá. Jak ostatně uvedl kasační soud již ve výše citovaném rozsudku sp. zn. 8 Ads 136/2017, který se týkal totožné věci, „[v]hodné může být ve výše popsanych souvislostech předestřít nejprve stručný exkurs o tom, jak rozhodné části těla a psychiky fungují za běžných okolností a v jakých ohledech, v jaké míře a z jakých příčin dochází u posuzované osoby k odchylkám od běžného stavu. Rovněž je třeba popsat, z jakých vyšetření byly uvedené poznatky získány a co přesně ta vyšetření ukázala. Vhodné může být i popsat podstatu použitých diagnostických metod a jejich spolehlivost a přesnost.“ Taktéž tyto závěry kasačního soudu by komise měla mít na paměti při zpracování posudku, tak aby tento naplnil požadavky úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti, jak je předestřeno výše.

pokračování

[28] Nelze si dále nevšimnout, že na řadě míst posudková komise hodnotí jednotlivé posudky zdravotního stavu stěžovatelky s tím, že tyto považuje za objektivní komplexní zhodnocení doloženého stavu (např. s. 8 posudku či s. 10 posudku), aniž by blíže rozvedla a konkretizovala důvody, pro které k takovému hodnocení přistoupila. Vlastní hodnocení PK MPSV Hradec Králové v posudku chybí, popř. je vepsáno v rekapitulaci předcházejících posudků, aniž by bylo možné odlišit rekapitulaci předchozích posudků a vlastní zjištění a úvahy PK MPSV Hradec Králové. Jistě lze obecně akceptovat, aby posudková komise částečně využila závěry předešlých posudků posudkových komisí, pokud však tak komise postupuje, musí jasně uvést důvody, pro které se s těmito předešlými závěry ztotožnila (případně neztotožnila). Pokud tyto předešlé posudky vykazují zásadní nedostatky, jako v posuzovaném případě, kdy byly opakovaně důvodem pro zrušení rozhodnutí žalovaného soudem, musí komise tyto nedostatky dostatečně napravit, což se však nyní nestalo.

[29] Krajský soud tedy pochybil, pokud shledal předmětný posudek úplným a přesvědčivým, když z posudku není seznatelné, na základě jakých skutečností dospěla PK MPSV v Hradci Králové k závěru stran stěžovatelčiných schopností pohyblivosti a orientace ve smyslu § 34 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Za takové situace se přitom jevil požadavek stěžovatelky stran vypracování znaleckého posudku ohledně posouzení jejího zdravotního stavu jako možné řešení nastalé situace (srov. *a contrario* rozsudek NSS ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003 - 48).

[30] Závěrem Nejvyšší správní soud k námitkám stěžovatelky ohledně skutečností zjištěných v rámci řízení o posuzování její invalidity (resp. v řízení o přiznání invalidního důchodu ve smyslu zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění) dodává, že závěry vyplývající z takového řízení nelze automaticky přebírat v rámci řízení o žádosti o přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením ve smyslu zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením.

IV. Závěr a náklady řízení

[31] S ohledem na výše uvedené je zřejmé, že krajský soud se tedy v napadeném rozsudku ztotožnil se závěry žalovaného, aniž by výše uvedené nedostatky hodnocení úplnosti a přesvědčivosti rozhodujícího důkazu v podobě posudku PK MPSV řádně zohlednil. Nejvyššímu správnímu soudu tedy nezbylo než napadený rozsudek krajského soudu zrušit.

[32] Z uvedeného důvodu je třeba považovat rozhodnutí žalovaného za nepřezkoumatelné. Důvody pro zrušení rozhodnutí žalovaného byly dány již v řízení před krajským soudem. Nejvyšší správní soud proto nevrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení, neboť při respektování názoru vysloveného Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku a vzhledem k charakteru vytykánych pochybení by takové řešení bylo neefektivní a nevhodné (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.). Nejvyšší správní soud proto současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu rozhodl také o zrušení žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného a o vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení (§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.).

[33] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. má úspěšný stěžovatel právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelce, která byla procesně úspěšná, však dle obsahu soudních spisů žádné účelně vynaložené náklady v obou soudních řízeních nevznikly.

[34] Odměna zástupce stěžovatelky Mgr. Petra Mikety, advokáta, který byl stěžovatelce ustanoven usnesením krajského soudu ze dne 9. 7. 2020, č. j. 19 Ad 17/2020 - 17, byla stanovena za jeden úkon právní služby, tj. podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Zástupci stěžovatelky tak náleží odměna 1.000 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 2 advokátního tarifu], a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Soud ověřil, že zástupce stěžovatelky je plátcem DPH, přiznaná odměna a náhrada hotových výdajů se tedy zvyšuje o částku odpovídající této dani (21%). Zástupci stěžovatelky tak bude vyplacena částka ve výši 1.573 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatelky nese stát.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. prosince 2021

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu